

Memo

Onderwerp : Septembercirculaire 2025
Datum : 20 oktober 2025
Naam opsteller : Aalt van Lagen

Aanleiding

Jaarlijks verschijnen er drie circulaire die de gemeenten informeren over de omvang en de verdeling van het gemeentefonds. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, de septembercirculaire van de Miljoenennota en de decembercirculaire is op basis van de Najaarsnota en rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af.

De septembercirculaire 2025 is, zoals gebruikelijk, gepubliceerd op Prinsjesdag. Deze circulaire bevat informatie over tekorten 2023 en 2024 in het budget voor jeugdzorg en de actualisatie van het volume accres en LPO accres gebaseerd op de actuele raming van het Centraal Planbureau (CPB; MEV 2026).

Deze memo presenteert het effect van de septembercirculaire voor de gemeente Blaricum.

Financieel effect septembercirculaire 2025:

Tabel 1

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Beginstand septembercirculaire 2025*	20.616	20.926	20.947	20.933	21.710
Mutaties septembercirculaire 2025**	144	10	-83	-116	-139
Eindstand septembercirculaire 2025	20.760	20.936	20.865	20.817	21.571

* totale inkomsten algemene uitkering na meicirculaire 2025

** positieve bedragen betreffen in bovenstaand overzicht een voordeel/toename

Nadere uitwerking

Het financieel effect van de septembercirculaire is als volgt opgebouwd:

Tabel 2

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Ontwikkelingen uitkeringsfactor (accressen)	-95	-284	-101	-130	-153
Taakmutaties	341	20	16	15	15
Integratie- en doeluitkeringen	33	455	12	9	9
Stelposten	-135	-182	-10	-10	-10
Totaal verschil met meicirculaire	144	10	-83	-116	-139

1. Ontwikkeling uitkeringsfactor (accresen)

Uitgangspunt is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgt. De indexatie is gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. Verder zijn mutaties op de uitkeringsfactor hier van belang. Ook wordt het overschot ruimte onder het BCF-plafond hier afgerekend.

Volume accres

In de septembercircularis is een nieuwe raming voor het accres 2026 en verder opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bbp door het Centraal Planbureau (CPB; Macro Economische Verkenningen 2026). Voor de jaren 2026 tot en met 2029 is de raming van het volumeaccres neerwaarts bijgesteld.

LPO accres (loon- en prijsontwikkeling)

In de septembercircularis 2025 is het LOP accres geactualiseerd voor de macro-economische cijfers van het Centraal Economisch Plan (MEV 2026). De indexatie voor loon- en prijsontwikkeling is gebaseerd op de prijs binnenlands product (pbbp). Met name voor 2026 is de raming voor de prijs neerwaarts bijgesteld.

Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis

Bij de ontwikkeling van de uitkeringsbasis gaat het om de mutaties van de landelijke aantallen inwoners, woonruimten, leerlingen, uitkeringsgerechtigden, WOZ-waarden enzovoort. In de veronderstelling dat het te verdelen bedrag niet toeneemt als de hoeveelheid (Q) stijgt, zal per maatstaf het maatstafgewicht (P) evenredig moeten dalen. Dit effect is eveneens verwerkt in de ontwikkeling van de accresen.

BTW-compensatiefonds (BCF)

Het BTW-compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Als de gezamenlijke declaraties onder dit plafond blijven, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij een overschrijding volgt een uitname. Jaarlijks wordt bij de septembercircularis een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar.

2. Taakmutaties

In de septembercircularis 2025 zijn diverse taakmutaties opgenomen. Op de eerste pagina in tabel 2 staat het volgende:

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Taakmutaties	341	20	16	15	15

In onderstaande tabel de uitsplitsing van de taakmutaties met de volledige bedragen.

Tabel 3

Taakmutaties (bedragen in €)	2025	2026	2027	2028	2029
Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024	286.819				
Implementatie Participatiewet in balans	10.164	4.481	1.098	306	310
Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen	42.690				

Rijksvaccinatieprogramma	1.378				
Wet integrale suïcidepreventie		5.616	5.682	5.795	6.016
Toezicht gastouderopvang		599	883	890	745
Loon- en prijsbijstelling middelen op de AP jeugdhulp		9.512	8.116	8.180	8.204
Totaal	341.050	20.208	15.780	15.172	15.275

Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024

Naar aanleiding van de eerdere afspraken in het voorjaar met de VNG heeft het kabinet besloten tot compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. Gemeenten ontvangen in totaal € 728 miljoen van het Rijk die ze kunnen inzetten ter ondersteuning van de transformatie van de Jeugdhulp conform de afspraken in de Hervormingsagenda.

Implementatie Participatiewet in balans

Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans is een initiatief om de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. In totaal wordt € 58,1 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd.

Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen

Het kabinet stelt eenmalig € 60 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor de organisatie van de vervroegde Tweede Kamerverkiezing op 29 oktober. Deze vergoeding is aanvullend op de vergoeding die gemeenten krijgen voor de uitvoering van hun wettelijke taken bij het organiseren van verkiezingen.

Rijksvaccinatieprogramma

Per 1 januari 2025 worden er op advies van de Gezondheidsraad verschillende wijzigingen aangebracht in het vaccinatieschema van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). De budgettaire impact van de wijzigingen in het vaccinatieschema van het RVP verschilt in de periode 2025 t/m 2029 per jaar. De kosten voor gemeenten stijgen in de gehele periode 2025 tot en met 2029 in totaal met € 2,3 miljoen. Dit bedrag wordt voor de hele periode in één keer in 2025 toegevoegd. Vanaf 2030 gaat het jaarlijks om € 300.000.

Wet integrale suïcidepreventie

Op 1 januari 2026 treedt de Wet integrale suïcidespreventie in werking. Gemeenten worden op grond van deze wet geacht suïcidepreventie in hun gezondheidsbeleid op te nemen en uit te voeren.

Toezicht gastouderopvang

De Eerste Kamer heeft ingestemd met het wetsvoorstel om de kwaliteit van gastouderopvang beter te waarborgen. De nieuwe kwaliteitseisen gaan gelden vanaf 1 juli 2026.

De wetswijziging leidt tot meerkosten voor toezicht en handhaving op de gastouderopvang. Deze middelen worden nu toegevoegd aan de algemene uitkering en kunnen worden aangewend voor toezicht en handhaving in voorbereiding op de nieuwe kwaliteitseisen, bijvoorbeeld voor training/scholing.

Loon- en prijsbijstelling middelen op de Aanvullende Post (AP) jeugdhulp

Dit betreft op de Aanvullende Post gereserveerde middelen voor loon- en prijsbijstelling die samenhangen met de voor Jeugdzorg gereserveerde middelen uit het Coalitieakkoord Rutte IV. De middelen voor de jaren 2024 en 2025 zijn reeds in de meicirculaire 2023 aan de algemene uitkering toegevoegd. Nu worden de middelen voor de jaren 2026 en verder overgeheveld.

3. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen (IU/DU/SU)

In de septembercirculaire 2025 zijn vijftien nieuwe decentralisatie-uitkeringen (DU's) opgenomen. Op de eerste pagina in tabel 2 staat het volgende:

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Integratie- en doeluitkeringen	33	455	12	9	9

Voor Blaricum betreffen het vijf nieuwe uitkeringen, welke in onderstaande tabel zijn weergegeven (in volledige bedragen).

Tabel 4

IU/DU/SU (bedragen in €)	2025	2026	2027	2028	2029
Register Externe Veiligheidsrisico's	2.485	2.485			
Spreidingswet	27.491				
Participatie (IU)	2.975	2.092	2.122	-1.017	-1.085
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)		440.514			
Overheidsbrede Dienstverlening		10.303	10.303	10.303	10.303
Totaal	32.951	455.394	12.425	9.286	9.218

Bij deze nieuwe DU's zijn ook enkele voormalige specifieke uitkeringen (spuks) opgenomen, die nu zijn overgeheveld naar het gemeentefonds. Het gaat dan voor Blaricum om cdoke en overheidsbrede dienstverlening (spuk IDO).

De nieuwe decentralisatie-uitkeringen die voor Blaricum het meest relevant zijn, worden hieronder nader toegelicht:

Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

De decentralisatie-uitkering CDOKE vervangt de SPUK CDOKE. In 2026 wordt een bedrag van ruim € 666 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Van dit bedrag wordt € 30,5 miljoen in een volgende circulaire verdeeld op basis van een nog vast te stellen verdeelsleutel. De middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2027 tot en met 2030, maar de uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald. Om die reden is er bij 2027 t/m 2029 geen bedrag opgenomen.

Deze decentralisatie-uitkering bestaat uit basisfinanciering en planfinanciering. Alle gemeenten ontvangen basisfinanciering voor de vergroting van hun capaciteit. Daarnaast zijn aanvullend middelen beschikbaar voor gemeenten die in 2024 of 2025 planfinanciering

hebben aangevraagd voor bijvoorbeeld het instellen van een zero emissie-zone, het aanleggen van zonneweiden of windparken en het aardgrasvrij maken van woningen.

Overheidsbrede dienstverlening

De SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) wordt vanaf 2026 omgezet naar de DU Overheidsbrede Dienstverlening. Via deze uitkering worden gemeenten gefaciliteerd om laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen.

4. Stelposten

Op de eerste pagina in tabel 2 staat het volgende:

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Stelposten	-135	-182	-10	-10	-10

BCF-plafond

In de septembercirculaire 2025 is een voorschot voor het jaar 2025 verstrekt (zie ook toelichting bij punt 1. Ontwikkeling uitkeringsfactor (accressen)). Dat betekent dat de hiervoor opgenomen stelpost van € 135.000 komt te vervallen.

Overheveling SPUK's

Hierboven staat reeds toegelicht dat er een aantal SPUK's zijn overgeheveld naar ene decentralisatie-uitkering. Voor deze SPUK's ontving de gemeente al geld, waardoor de overheveling in principe budgettair neutraal is.

Voor de cdoke middelen (€ 440.514, zie tabel 4) geldt dat reeds in de begroting een bedrag van € 171.541 is opgenomen. Voor dit bedrag is een negatieve stelpost opgenomen, om te voorkomen dat we dit twee keer meerekenen. Het overschot, een bedrag van € 268.973, wordt wel meegenomen in de totale uitkering. Deze middelen zijn in principe vrij besteedbaar.

Voor de Overheidsbrede dienstverlening geldt hetzelfde, er is een negatieve stelpost opgenomen van € 10.303.

In 2026 is de stelpost dus de optelsom van de cdoke middelen (€ 171.541) en de overheidsbrede dienstverlening (€ 10.303). In totaliteit € 181.844. In 2027 en verder geldt alleen laatstgenoemde stelpost, omdat de verdeling van cdoke middelen voor die jaren nog niet bekend is. Zie ook de toelichting bij dit onderwerp op pagina 4.

5. Consequenties

Onderstaand overzicht geeft het financieel perspectief weer in relatie met de begroting die u in de raadsvergadering van 28 oktober 2025 zal behandelen.

Het financiële effect is in tabel 1 op pagina 1 weergegeven, namelijk:

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Mutaties septembercirculaire 2025**	144	10	-83	-116	-139

In onderstaande tabel is weergegeven welk effect dit heeft op het structurele begrotingssaldo (in volledige bedragen).

Berekening structureel begrotingssaldo	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Geraamd resultaat (na mutatie reserves)	-353.722	-377.137	-546.488	-1.489.411
Incidentele baten en lasten	-128.030	-6.750	-14.710	4.250
Structureel saldo meerjarenbegroting 2026-2029	-481.752	-383.887	-561.198	-1.485.161
Septembercirculaire 2025	-9.651	82.740	115.938	139.304
Structureel saldo begroting	-491.403	-301.147	-445.260	-1.345.857
Structureel evenwicht?	Ja	Ja	Ja	Ja

- = Voordeel

+ = Nadeel

(in de programmabegroting zijn positieve bedragen een nadeel en negatieve bedragen een voordeel. In bovenstaande tabel is deze lijn doorgetrokken)